

Onderwijs – Zorg Conferentie

‘Passend verbinden’

vrijdag 13 februari 2015

Inhoudsopgave

1.	Deelnemerslijst.....	3
2.	Programma Onderwijs-zorg conferentie.....	7
3.	Participerende instellingen.....	9
4.	Participeren instellingen voor christelijke jeugdhulp:.....	9
5.	Doelstelling conferentie:	10
6.	Organisatie conferentie:.....	10
7.	Lezing Decentralisatie jeugdzorg.....	11
	7.1 Intro	11
	7.2 Jeugdwet	11
	7.3 Passend onderwijs.....	12
	7.4 Beleid kwetsbare jongeren.....	12
	7.5 Tegenstrijdige signalen.....	12
	7.6 Tot slot.....	13
8.	De handen uit de mouwen	14
9.	Verslag ronde tafelgesprekken.....	15
	9.1 Vraagstelling:	15
	9.2 Zorgregio's en scholen.....	15
	9.3 Rondetafelgesprek Zorgregio 7-8 IJsseland-Flevoland.....	17
	9.4 Rondetafelgesprek Zorgregio 17-30 Rivierenland Food Valley	19
	9.5 Rondetafelgesprek Zorgregio Midden-Holland.....	20
	9.6 Rondetafelgesprek Zorgregio 21-14 Midden IJssel – Oost Veluwe.....	21
	9.7 Rondetafelgesprek Zorgregio 37 Zeeland	22
	9.8 Rondetafelgesprek Zorgregio 20 Eemvallei.....	24
10.	Artikelen Reformatorisch Dagblad	25
	10.1 Zoeken naar een passende plek	25
	10.2 Zoeken naar passende zorg voor alle leerlingen	28
	10.3 Knokken voor christelijke jeugdhulp	30
	10.4 Passend onderwijs.....	33
11.	Bijlage: Lezing 'Geef ons de hand' door K. Karels	34
12.	Bijlage: Lezing 'Voor de hand liggend' door mr. L. Wever	40

1. Deelnemerslijst

School/bedrijf/gemeente	Naam	E-mailadres
Adullam	G. Boeser	gboeser@adullamzorg.nl
Berseba SWV	G. van Leeuwen	g.r.vanleeuwen@berseba.nl
Berseba SWV	J. de Waard	g.r.vanleeuwen@berseba.nl
Berseba SWV	J. Voorthuyzen	g.r.vanleeuwen@berseba.nl
Berseba SWV	G. van Roekel	g.r.vanleeuwen@berseba.nl
Berseba SWV	R. Dek	g.r.vanleeuwen@berseba.nl
Berseba SWV	F. van Toor	g.r.vanleeuwen@berseba.nl
Berseba SWV	H. de Vin	g.r.vanleeuwen@berseba.nl
Berseba SWV	E. Visser	g.r.vanleeuwen@berseba.nl
Calvijn College	J.C. de Waal	waa@calvijncollege.nl
Calvijn College	H. Dingemanse	dnm@calvijncollege.nl
De Schutse	K. Ruitenbergh	kruitenberg@deschutse.nu
De Vluchtheuvel	E.J. Verbruggen	giverbruggen@stichtingdevluchtheuvel.nl
De Vluchtheuvel	H. van Es	hvangroningen@stichtingdevluchtheuvel.nl
De Vluchtheuvel	R. van Groningen	hvangroningen@stichtingdevluchtheuvel.nl
Dep.Onderwijs Oud Ger.Gem. i.N.	W. Flier	wflier@kliksafe.nl
Driestar College	F. de Boer	bof@driestarcollege.nl
Driestar College	C. van der Spek	spc@driestarcollege.nl
Driestar College	W. de Kloe	klo@driestarcollege.nl
Driestar College	J. Rozendaal	roz@driestarcollege.nl
Driestar College	J. Eigenraam	eig@driestarcollege.nl
Driestar Educatief	V.M. Ruitenbergh	m.ruitenbergh@driestar-educatief.nl
Eleos	H. de Vries	helma.devries@eleos.nl
Eleos	M. de Jong	matthijs.dejong@eleos.nl
Gemeente Amersfoort	S. Strijk	s.strijk@amersfoort.nl
Gemeente Apeldoorn	J. de Bos	c.kamp@apeldoorn.nl
Gemeente Apeldoorn	P. Douma	c.kamp@apeldoorn.nl
Gemeente Apeldoorn	C. Kamp	c.kamp@apeldoorn.nl
Gemeente Barneveld	G. Schippers	abs@vanlodenstein.nl
Gemeente Barneveld	R. Brandse	abs@vanlodenstein.nl
Gemeente Barneveld	H. van Steenis	abs@vanlodenstein.nl
Gemeente Barneveld	J. Matulesy	j.matulesy@barneveld.nl
Gemeente Ede	E. Küpers	edwin.kupers@ede.nl
Gemeente Giessenlande	H. Akkerman	akkerman.h@gmail.com
Gemeente Gorinchem	T. den Braanker	t.denbraanker@gorinchem.nl
Gemeente Gouda	A. van der Landen	anke.vanderlanden@gouda.nl
Gemeente Kampen	F. Lichtendahl	f.dekker@kampen.nl
Gemeente Kampen	F. Dekker	f.dekker@kampen.nl
Gemeente Krimpen a/d IJssel	M. Oosterwijk	mariahuisman@krimpenaandenijssel.nl
Gemeente Krimpen a/d IJssel	A. de Leeuw	mariahuisman@krimpenaandenijssel.nl
Gemeente Krimpen a/d IJssel	R. Baars	mariahuisman@krimpenaandenijssel.nl

Gemeente Krimpen a/d IJssel	M. Huisman	mariahuisman@krimpenaandenijssel.nl
Gemeente Krimpen a/d IJssel	J. Lentink	mariahuisman@krimpenaandenijssel.nl
Gemeente Krimpenerwaard	J.P. Neven	lar@driestarcollege.nl
Gemeente Krimpenerwaard	P. Neven	P.neven@krimpenerwaard.nl
Gemeente Leiden	J. Miltenburg	J.Miltenburg@leiden.nl
Gemeente Neder-Betuwe	R. Bethlehem	rbethlehem@nederbetuwe.nl
Gemeente Scherpenzeel	H. van Vreeswijk	bestuurssecretariaat@scherpenzeel.nl
Gemeente Scherpenzeel	W. Buitenhuis	w.buitenhuis@scherpenzeel.nl
Gemeente Woudenberg	I. Jansen	i.jansen@gemwoudenberg.nl
Gemeente Zuidlaren	M. van Vliet	vlietmv@gmail.com
GGD Utrecht	H. Groeneveld	h.groeneveld@ggdru.nl
Gomarus SG	Chr. J. Flikweert	gheuvelman@gomarus.nl
Gomarus SG	A.W.A. ter Harmsel	awaterharmsel@gomarus.nl
Gomarus SG	H.P. Bezemer	hpbezemer@gomarus.nl
Gomarus SG	M.M. van der Spek	mmvanderspek@gomarus.nl
Hoornbeek College A	A.C.H. van Vuuren	vne@hoornbeek.nl
Hoornbeek College A	W.K. Petersen	pew@hoornbeek.nl
Hoornbeek College A	H.B.P. van der Starre	seb@hoornbeek.nl
Hoornbeek College A	S. Prinsen	pns@hoornbeek.nl
Hoornbeek College A	P.M. Meijer	mep@hoornbeek.nl
Hoornbeek College A	J.H. Nijland	ndj@hoornbeek.nl
Hoornbeek College A	J. van Voorst	vrj@hoornbeek.nl
Hoornbeek College A	T.J. van 't Wout - van Kalsbeek	wot@hoornbeek.nl
Hoornbeek College A	A. Hoogendoorn	hga@hoornbeek.nl
Hoornbeek College A	G.J. van Dam – Hofman	hfg@hoornbeek.nl
Hoornbeek College A	G.E. Burghout- van Steenbergen	ste@hoornbeek.nl
Hoornbeek College A	R. Meijers	MeR@hoornbeek.nl
Hoornbeek College Ap	M.W. de Korte	kem@hoornbeek.nl
Hoornbeek College Ap	A.I. van den Ende-Kersten	eea@hoornbeek.nl
Hoornbeek College Ap	J. Beens	jbs@hoornbeek.nl
Hoornbeek College G	L.W. Tromp-Margraf	mfl@hoornbeek.nl
Hoornbeek College G	L. Herweijer	hwl@hoornbeek.nl
Hoornbeek College G	E.W. Timmerman	tne@hoornbeek.nl
Hoornbeek College K	D. Stam	std@hoornbeek.nl
Hoornbeek College K	A. Aangeenbrug	agt@hoornbeek.nl
Hoornbeek College K	P. Hakvoort	hkp@hoornbeek.nl
Hoornbeek College K	H. Tijssen	tnh@hoornbeek.nl
Hoornbeek College K	B. Droog	dgb@hoornbeek.nl
Hoornbeek College K	B. van den Belt	blb@hoornbeek.nl
Hoornbeek College K	H.J. Bart	bth@hoornbeek.nl
Hoornbeek College R	H. Lindhout	lth@hoornbeek.nl
Hoornbeek College R	P.G. van den Berg	bgp@hoornbeek.nl
Hoornbeek College R	H. Zandee - Pleiter	zah@hoornbeek.nl
Hoornbeek College R	S. Sturm-de Waard	wds@hoornbeek.nl

Hoornbeek College R	G. Lambregtse - Baan	lbg@hoornbeec.nl
Hoornbeek College R	P.C. Kok	kkp@hoornbeek.nl
Hoornbeek College R	E. van Eijk	Eijk@hoornbeek.nl
Hoornbeek College R	E. Heijboer-de Keizer	hbl@hoornbeek.nl
Hoornbeek College R	E.M. Nobel - Buijs	nle@hoornbeek.nl
Hoornbeek College R	S.A. van Mourik - Huigens	mks@hoornbeek.nl
Hoornbeek College R	J.W. van Bergen Bravenboer	bew@hoornbeek.nl
Hoornbeek College R	M.C. Klein-van Doorn	knm@hoornbeek.nl
Hoornbeek College R	A. van Kralingen	kra@hoornbeek.nl
Hoornbeek Connect	G. van der Staaij-van Leeuwen	gvl@hoornbeek.nl
Jac. Fruytier SG	J.J. van Willigen	wgn@jfsg.nl
Jac. Fruytier SG	A. v.d. Brink	wgn@jfsg.nl
KOC	L. Vogelaar	lvogelaar@koc.nu
KOC	K. Karels	kkarels@koc.nu
Lelie Zorggroep	J.J. de Graaf	j.degraaf@leliezorggroep.nl
Lelie Zorggroep	E. van de Voorde	e.vandevoorde@leliezorggroep.nl
Ministerie van OCW	C. van Rijbroek	c.m.e.vanrijbroek@minocw.nl
Pieter Zandt SG	D. van Boven	dvboven@pieterzandt.nl
Pieter Zandt SG	A. Juffer	ajuffer@pieterzandt.nl
Pieter Zandt SG	A.J. van de Noort	ajvdnoort@pieterzandt.nl
Pieter Zandt SG	J. Kettelarij	jkettlarij@pieterzandt.nl
Pieter Zandt SG	A.J. van der Top	ajvdtop@pieterzandt.nl
Pieter Zandt SG	A. van Tol	avtol@pieterzandt.nl
Pieter Zandt SG	W. 't Lam	whlam@pieterzandt.nl
Pieter Zandt SG	B. Wichers	rvdalfsen@pieterzandt.nl
Pieter Zandt SG	J. van Putten	rvdalfsen@pieterzandt.nl
RefSVO	M.F. van Leeuwen	m.f.vanleeuwen@kliksafe.nl
RefSVO	J. Flier	jflier@refsvo.nl
RefSVO	H. van den Bos	hvandenbos@refsvo.nl
ROV	G. Lassche	galassche@rovereniging.nl
Secretary Support	H. Bos	boh@hoornbeek.nl
Secretary Support	Mirjam Waaijenberg	21658@hoornbeek.nl
Secretary Support	Ilse Mannessen	27161@hoornbeek.nl
Secretary Support	Anne van Zijverden	30202@hoornbeek.nl
Secretary Support	Gerianne Klok	30505@hoornbeek.nl
Secretary Support	Sara-Maria Smit	30617@hoornbeek.nl
SGJ	W. van Wijk	corien.jansen@sgj.nl
SGJ	M. Vermeulen	corien.jansen@sgj.nl
Siloah	J. Tromp	j.tromp@siloh.nl
Siloah	D. de Braal	d.debraal@siloh.nl
SMW Vluchth. / HC A	J. Brander	bj@hoornbeek.nl
SMW Vluchth. / HC Ap	J.J. Hendriksen-Baay	jh@hoornbeek.nl
SMW Vluchth. / HC K	A. Hoek-Jochems	rh@hoornbeek.nl
SWV VO	J. Flier	jflier@refsvo.nl
Timon	M. Westhuis	m.westhuis@timon.nl
Timon	R.Booy	r.booy@timon.nl
Van Lodenstein College	J. Kleijbergen	hp@vanlodenstein.nl
Van Lodenstein College	C. van den Bosch	bsc@vanlodenstein.nl

Van Lodenstein College	A.H.A. Pas	abs@vanlodenstein.nl
Van Lodenstein College	D. van Meeuwen	mnd@sorg.nl
Van Lodenstein College	M.C. Kroon	kro@vanlodenstein.nl
Van Lodenstein College	E. Krijgsman	vdk@sorg.nl
VSO Barendrecht	K. Stout	k.stout@derankzml.nl
VSO Ede	P. Westerlaken	pjwesterlaken@detmarsbo.nl
VSO Ede	B. van de Vendel	pjwesterlaken@detmarsbo.nl
VSO Gouda	M. van der Vliet	vlietmv@gmail.com
VSO Gouda	S. Lugtenburg	susanlugtenburg@samuelschoolgouda.nl
VSO Zwolle	D. van Garderen	d.van.garderen@obadjaschool.nl
VSO Zwolle	A. Verwijs	a.verwijs@obadjaschool.nl
VWS/Tweede Kamerlid	R. Bisschop	
Wartburg College	W. Offermans	woffermans@wartburg.nl
Wartburg College	H. den Hollander	hdenhollander@wartburg.nl
Wartburg College	P. van Hartingsveldt	pvanhartingsveldt@wartburg.nl
Wartburg College	G.K. Aman	GKAman@wartburg.nl
Wartburg College	H.S. Mol	hsmol@wartburg.nl
Wartburg College	W. van der Heijden	wvanderheijden@wartburg.nl
Wartburg College	W. Knibbe	wknibbe@wartburg.nl
WVS	L. Wevers	
WVS	K. van de Bos	

Samenwerking Christelijke
Jeugdhulp

2. Programma Onderwijs-zorg conferentie

'Passend verbinden'

Datum: Vrijdag 13 februari 2015

Locatie: Hoornbeeck College, Amersfoort, Kapel. Utrechtseweg 230, 3818 ET Amersfoort

9.00-9.30	Inloop met koffie
9.30-9.40	Welkom, toelichting programma Dagvoorzitter Ernst van Vuuren, Staffunctionaris Passend Onderwijs Hoornbeeck College
9.40-10.00	Opening Drs. Dick van Meeuwen, lid College van Bestuur Van Lodenstein College en Hoornbeeck College
10.00-10.25	Lezing: Decentralisatie jeugdzorg <i>"De teugels in handen"</i> Dr. Roelof Bisschop, lid van de Tweede Kamer
10.25-10.45	Tweegesprek: De ideale verbinding <i>"Twee handen..."</i> Johan Flier, directeur-bestuurder Reformatorisch Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs En: Drs. Wiechert Petersen, portefeuillehouder Passend Onderwijs, locatiedirecteur MBO Hoornbeeck College MBO
10.45-11.10	<i>Pauze</i>
11.10-11.40	Presentatie: Projectplan Samenwerking <i>"Geef ons de hand"</i> Korstiaan Karels Msc, onderwijsadviseur, projectleider Samenwerking Christelijke Jeugdhulp
11.40-11.50	Instructie: Toelichting middagprogramma <i>"De handen uit de mouwen"</i> Marian Ruitenbergh, manager Onderwijsadvies, Driestar Educatief <i>Beginnen maaltijd door Wiechert Petersen</i>
12.00-12.45	<i>Lunch</i> <i>Eindigen maaltijd door Johan Flier</i>

13.00-13.30	Causerie: Doorontwikkeling	<i>“Voor de hand liggend”</i>
	Mr. Léon Wever, directeur Jeugd, ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport	
13.30-14.45	Rondetafelgesprekken (per regio)	<i>“De handen ineen”</i>
	Medewerkers van gemeenten, onderwijs en zorg gaan per regio uiteen in lokalen. Er vinden rondetafelgesprekken plaats. De verbinding wordt gezocht. Er worden bouwstenen verzameld voor een handreiking.	
14.45-15.15	Plenair gesprek: Inventarisatie opbrengst	<i>“De hand aan de ploeg”</i>
	Marian Ruitenberg en Korstiaan Karels	
15.15	Sluiting	
	Rik van Groningen, directeur St. De Vluchtheuvel. Na afloop hapje en drankje, badges inl.	

3. Participerende instellingen

Scholen:

	<p>Voortgezet Onderwijs:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Calvijn College, Goes, Krabbendijke, Middelburg, Tholen •Driestar College, Gouda, Lekkerkerk, Leiden •Gomarus Scholengemeenschap, Gorinchem •Jacobus Fruytier Scholengemeenschap, Apeldoorn, Uddel, Rijssen •Van Lodenstein College, Amersfoort, Hoevelaken, Kesteren, Barneveld •Pieter Zandt Scholengemeenschap, Kampen, IJsselmuiden, Staphorst, Urk •Wartburg College, Rotterdam, Rotterdam-IJsselmonde, Dordrecht <p>Voortgezet Speciaal Onderwijs:</p> <ul style="list-style-type: none"> •De Rank, Barendrecht •Eben-Haëzerschool, Kapelle •Obadjaschool, Zwolle •Rehobothschool, Ede •Samuëlschool, Gouda <p>Middelbaar Beroepsonderwijs</p> <p>Hoornbeek College, Amersfoort, Apeldoorn, Goes, Kampen, Rotterdam</p> <p>Hoger beroepsonderwijs</p> <p>Hogeschool De Driestar, Gouda</p>	
--	---	--

4. Participeren instellingen voor christelijke jeugdhulp:

5. Doelstelling conferentie:

WIE	WAAROM	HOE	WAT WILLEN WE BEREIKEN?
<ul style="list-style-type: none">- Gemeenten- Christelijke jeugdhulp- Scholen	<ul style="list-style-type: none">- Goede samenwerking behouden- Ouders en leerlingen vragen het- Geen jongeren tussen wal en schip	<ul style="list-style-type: none">- Keuzevrij, identiteit- Dichtbij en aansluitend- Effectief & preventief	<p>Concrete verbindingen/ bouwstenen:</p> <ul style="list-style-type: none">- Effectieve ident. geb. verwijzing- Samenwerken / integreren- Snel hulp/ snel op- en afschalen

6. Organisatie conferentie:

Stuurgroep: Johan Flier (Ref VVO), Marian Ruitenbergh (DE) en Ernst van Vuuren (HC)

7. Lezing Decentralisatie jeugdzorg

'De teugels in handen'

Door dr. R. Bisschop, Tweede Kamerlid SGP

7.1 Intro

- bericht *Parool* 14/11/13, 'Hulp probleemgezin is te duur' (Amsterdam)
onderzoek geeft aan: 1.200 probleemgezinnen die gemeenschap per jaar € 134.000,- per gezin kosten (aan uitkeringen, jeugdzorg, welzijn en zorg) = € 160.000.000,-
 - maakt problematiek haarscherp zichtbaar:
 - verkokering ondersteuning, hulp, zorg; onoverzichtelijk netwerk van financiering
 - soms afwenteling van kosten tussen bestuurslagen en organisaties
 - aandacht teveel gericht op het recht op zorg i.p.v. op passend aanbod
 - te weinig aandacht voor eigen netwerk van familie en verdere sociale omgeving, te ver van huis georganiseerd
- samenhang Jeugdwet (§ 2), Passend onderwijs § 3), beleid m.b.t. kwetsbare jongeren (§ 4); ook verbinding met WMO en Participatiewet (laat ik nu buiten beschouwing)
- advies Onderwijsraad november 2014, 'Samen voor een ononderbroken schoolloopbaan' onderstreept noodzaak afstemming
- spannend proces: hoe stem je als betrokken partijen, in het kader van de nieuwe wet- en regelgeving, onderwijs en zorg optimaal op elkaar af?
- waardering voor de initiatiefnemers van deze conferentie: breng de partijen bij elkaar, neem *de teugels in handen!*

7.2 Jeugdwet

- SGP positief over Jeugdwet vanwege het gekozen uitgangspunt en vanwege de kansen die de wet biedt
- uitgangspunt Jeugdwet: verantwoordelijkheid voor opvoeding ligt allereerst bij ouders
 - is Bijbels gezien enig juiste
 - samenleving, sociaal netwerk, kerk (!) dienen waar nodig en mogelijk in sfeer van onderlinge betrokkenheid ondersteuning, hulp, zorg te bieden; rol mantelzorgers en vrijwilligers
 - overheid moet waar nodig (als vangnet) optimaal ondersteuning bieden aan ouders en anderszinds schadelijke invloeden tegengaan
- Jeugdwet biedt mooie aanknopingspunten en kansen; per 1/1/2015 gemeenten aan zet:
 - gemeente meer zicht op zorg die burgers ontvangen; vaak had die daar weinig beeld bij (ondanks bijstand en WMO), waardoor persoonlijke mogelijkheden onvoldoende benut werden; goede zorgstructuur / goed zorgnetwerk van cruciaal belang!
 - gemeente moet ook de behoefte van kleine doelgroepen onderzoeken en rekening houden met de levensbeschouwelijke achtergrond van burgers door passende zorg te leveren
 - zware zorg en hoge kosten soms te voorkomen door vroegtijdige ondersteuning, vaak in heel praktische zaken; denk aan voorkómen van ondertoezichtstelling, door ouders meer en eerder te ondersteunen bij hun huishouding
 - gemeente heeft ook verantwoordelijkheid bij relatieproblemen tussen ouders, die negatieve gevolgen voor kinderen hebben
 - burgers die niet tevreden zijn met het aanbod van de gemeente kunnen persoonsgebonden budget aanvragen om zelf zorg in te kopen
- realiteit: hoe goed zorgnetwerk ook is georganiseerd, nooit zullen daardoor álle schrijnende situaties kunnen worden voorkomen; geen maakbaarheid denken

7.3 Passend onderwijs

- SGP van harte eens met doelstellingen Passend Onderwijs, omdat hierin het belang van het kind centraal staat
- voor elk kind passende plek en passende ondersteuning, zo veel mogelijk binnen regulier onderwijs, met vangnet voor extra kwetsbare kinderen
 - scholen grotere zorgplicht
 - afstemming in regionale samenwerkingsverbanden (+ reformatorisch landelijk)
 - pedagogische waarde: leert kinderen met een beperking zo goed mogelijk functioneren in de 'normale' samenleving én leert 'normale' samenleving zo goed mogelijk omgaan met kinderen die een beperking hebben
- biedt aanknopingspunten voor afstemming met gemeentelijk jeugdbeleid
- biedt aanknopingspunten voor afstemming met zorgaanbieders

7.4 Beleid kwetsbare jongeren

- heeft bijzondere aandacht kabinet, inclusief extra financiële middelen; heeft warme steun van SGP
 - brief min. Bussemaker 12/12/2014 'Extra kansen voor jongeren in een kwetsbare positie'; gaat om 30.000 jongeren
 - er voor zorgen dat kwetsbare jongeren niet door te strakke, cognitieve normen uit het onderwijs vallen en vervolgens grotere problemen krijgen, ook maatschappelijk gezien
 - te rigide gehanteerde startkwalificatie vermindert de kansen voor jongeren die deze niet kunnen halen, maar die wel voldoende in hun mars hebben om op de arbeidsmarkt aan de slag te kunnen
 - meer mogelijkheden voor maatwerk om aan de leerplicht te voldoen, zodat leerlingen niet óf thuis komen te zitten, óf teveel binnen een schools programma worden geperst
- maatwerk biedt mogelijkheden voor samenwerking met sectoren buiten het onderwijs en voor 'buitenschools leren'; daardoor ook deze kinderen, op hun niveau en met hun talenten, voorbereiden op een eigenstandige plaats in de samenleving

7.5 Tegenstrijdige signalen

- vanuit de SGP waardering voor in gang gezet beleid, maar tevens signalering dat de overheid daarnaast tegenstrijdige signalen uitzendt en soms contraproductief beleid voert, waarvan m.n. gezinnen slachtoffer worden; voorbeelden:
 - voornemen destijds om te bezuinigen op kinderbijslag
 - voornemen destijds om specifiek te bezuinigen op ouders die zelf hun gehandicapte kind verzorgen
 - voornemen destijds om alleenstaande ouders in de bijstand met jonge kinderen sollicitatieplicht op te leggen
 - een belastingsysteem dat mantelzorgers straft met dubbele belastingdruk
 - een staatssecretaris die relaties puur als een privézaak ziet en reclame voor overspelsites dus ongemoeid wil laten
 - weinig aandacht voor negatieve gevolgen van echtscheiding, terwijl wetenschappers en professionals – uit onderwijs, hulpverlening en justitiekringen – breed van mening zijn dat dit een bron van veel en grote problemen is
- de SGP vindt dergelijke plannen en situaties funest; heeft gelukkig de drie genoemde voornemens kunnen blokkeren en zal aandacht blijven vragen voor verbeteringen inzake de andere items

7.6 Tot slot

Er blijft genoeg werk aan de winkel op het politieke vlak en op maatschappelijk terrein. Alleenverdieners – waarbij de moeder vaak full time gezinsmanagers is – zijn bijvoorbeeld volgens de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid hard op weg een kwetsbare groep in de samenleving te worden. Om dat te voorkomen zal dus herwaardering van onbetaalde arbeid moeten plaatsvinden. De SGP zet zich daar van harte voor in, maar er moeten nog wel wat taboes geslecht worden voordat we enigszins van een participatiesamenleving kunnen spreken.

Genoeg werk aan de winkel, ook voor scholen, kerken en andere maatschappelijke verbanden om ondersteuning, hulp en eventueel zorg te verlenen. De komende jaren zullen alle partijen met elkaar in gesprek moeten blijven om kwetsbare kinderen en gezinnen optimaal en doelgericht die ondersteuning, hulp en zorg te bieden die ze nodig hebben. Afstemming is daarbij onontbeerlijk!

Als politiek, kerk en samenleving hebben we binnen de huidige wet- en regelgeving de gelegenheid om te ‘investeren’ aan de voorkant van de problemen. Er is alle ruimte om dat te doen binnen de eigen pedagogische sfeer, gestempeld door het verlangen onze kinderen op te voeden in de vreze des Heeren. Zo kunnen we het welzijn van onze jonge mensen dienen en schade mogelijk voorkomen of beperken. Praktisch gezien kan dat de samenleving op termijn bovendien enorme kosten besparen.

We mogen dankbaar zijn voor de kansen die geboden worden. Tegelijk doet dit ons de grote verantwoordelijkheid beseffen om die mogelijkheden ook op een goede wijze te benutten – tot welzijn van onze kinderen, onze gezindte én van de samenleving als geheel. Ik zie het als een middel dat ons gegeven wordt om praktisch invulling te geven aan het tweede grote gebod, dat gelijk is aan het eerste: onze naaste lief te hebben als onszelf.

Aansluitend bij het beeld van de ‘handen’, dat als een rode draad voor deze conferentie gebruikt is, moest ik denken aan een schilderij van Rembrandt uit ca. 1668, *De terugkeer van de verloren zoon*. De vader drukt zijn verloren en verlopen zoon aan z’n hart. En let dan eens op zijn handen. De linker is een brede, mannelijke hand – waarmee het *gezag* gesymboliseerd wordt. De rechter is echter een smalle, meer vrouwelijke hand – waarmee de *zorg* verbeeld wordt. Over die hand gaat het vandaag.

8. De handen uit de mouwen

Door Marian Ruitenberg

Beste mensen, we hebben en opdracht een ieder in zijn eigen rol. Beleidmedewerkers van de gemeenten, de zorgaanbieders, de scholen om de jeugdwet en het passend onderwijs vorm te geven en te verbinden.

Vanmorgen hebben we hier beelden bij gekregen van de diverse sprekers. Kwetsbare jongeren in onze gemeenten, kwetsbare gezinnen in onze gemeenten. Maar ook op de scholen waarvan vaak wordt gezegd dat dit de vindplaats is.

Inspiratiemomenten (kennisdelen) waar we vanmiddag praktisch vorma aan proberen te geven na de maaltijd en de lezing van Leon Wever.

Ik hoop van harte dat een ieder zich bewust is van zijn rol en taak. Bewust vertrouwen dat je een professional bent als docent, zorgaanbieder en gemeente. Een ieder in zijn eigen taak. We staan voor een grote uitdaging waarbij een leren zich vernieuwend systeem verondersteld, experimenteerruimte en een systematische terugkoppeling.

Dit jaar en de jaren die erop volgen vraagt passend verbinden! Passend bij de context van de jongere! Identiteitsgebonden zorg.

Rekening houdend met de vele zorgregio's en gemeenten waar de kinderen/studenten vandaan komen. De handen in één.

Slot:

Een lerend, zich vernieuwend systeem verondersteld experimenteerruimte en systematische terugkoppeling.

En ook: vakmensen en bewust vertrouwen.

Overbelaste jongeren, cummulatie van problemen.

Activiteitenplanning: afspraken met zorgaanbieders. Database met goede voorbeelden.

9. Verslag ronde tafelgesprekken

9.1 Vraagstelling:

- Laat 1 vertegenwoordiger van gemeenten, 1 van de scholen en 1 van de Samenwerking Christelijk Jeugdhulp iets vertellen over de jeugdhulp.
- Bespreek de volgende vragen:
 - Hoe effectief verwijzen?
 - Hoe effectief schakelen tussen Sam. Chr. J.h. en wijkteam?
 - Hoe verbinden?
 - Hoe samenwerken, bijv. integraal arrangeren gemeenten / scholen?
 - Hoe driehoek school gezin en hulp realiseren?
 - Hoe verbinden met kerken?
 - Hoe snel op en af schalen?
- Concrete opbrengst/ bouwstenen om mee te nemen

9.2 Zorgregio's en scholen

Zorgregio 18 en 27 Midden Holland

Driestar College, Gouda, Lekkerkerk, Leiden/Hogeschool De Driestar, Gouda/ Samuëlschool, Gouda (Leiden/Gouda)

Zorgregio 29 Stadsregio Rijnmond

De Rank, Barendrecht/Wartburg College, Rotterdam, Rotterdam-IJsselmonde/Hoornbeeck College Rotterdam (Barendrecht, Krimpenerwaard)

Zorgregio 31 Zuid-Holland Zuid

Gomarus Scholengemeenschap, Gorinchem/Wartburg College, Dordrecht (Giessenl./Krimpenerwaard)

Zorgregio 37 Zeeland

Calvijn College, Goes, Krabbendijke, Middelburg, Tholen/Hoornbeeck College, Goes/Eben-Haëzerschool, Kapelle (Zeeland)

Zorgregio 7 en 8 IJsseland Flevoland

Obadjaschool, Zwolle/Pieter Zandt Scholengemeenschap, Kampen, IJsselmuiden, Staphorst, Urk/Hoornbeeck College, Kampen

Zorgregio 20 Eemvallei

Van Lodenstein College, Amersfoort, Hoornbeeck College, Amersfoort

Zorgregio 17 en 30 Riverenland Food Valley

Van Lodenstein College, Kesteren, Barneveld, VSO Ede / Hoornbeeck College, Amersfoort

Zorgregio 21 en 14 Midden-IJssel Oost-Veluwe

Jac. Fruyier College SG Apeldoorn, Uddel, Rijssen/Hoornbeeck College, Apeldoorn.

9.3 Rondetafelgesprek Zorgregio 7-8 IJsseland-Flevoland

- Gemeente Kampen: Er zijn plannen voor hoe 2017 het er uit moet zien. GJG is een toegang tot Jeugdzorg.
- Aansluiting VO Passend Onderwijs & Jeugdzorg -> Pieter Zandt. Jeugdarts & leerplichtambtenaar zijn betrokken vanuit gemeente. Onze Orthopedagoog zet de hulpvraag op papier. School geeft advies m.b.t. passende zorg. Ouders zijn verantwoordelijk voor aanmelding. In Staphorst en Urk loopt dit vrij goed. De combinatie noodzaak Jeugdzorg en laag niveau is vaak problematisch.
- SO/VSO: wij missen nog een dekkend aanbod vanuit christelijke hulpverlening. Vooral als het gaat om specialistische kennis gericht op kinderen met verstandelijke beperking. We moeten dan vaak zoeken buiten de christelijke zorg. (Onder andere Accare, Van Boeyen-GGZ Drenthe).
- Adullam – KDC Zorg: hoe komen we tegemoet aan kinderen met een ernstige verstandelijke beperking (ZMLK)
- Casemanager voor gezinnen is belangrijk. Vaak veel hulpverleners betrokken in gezin.
- Vluchtheuvel SMW'er vreest knelpunt bij ingewikkelde casussen. Vooral als er een doorverwijzing van Vluchtheuvel naar Eleos nodig is (0^e lijns naar GGZ). Hoe kan er snel geschakeld worden?
- Kersten Onderwijs Centrum, een kleine organisatie. De samenwerking met gemeente verloopt, verloopt nogal eens moeizaam vanwege ontbrekend contract met gemeente. KOC zoekt samenwerking met andere organisaties.
Er zijn specifieke hulpvragen waar 'te weinig' leerlingen voor zijn om iets op te kunnen zetten.
- SGJ is royaler gecontracteerd. Toch lopen ze aan tegen de contracten met de 'grote aanbieders' in de regio. Er lijken minder hulpvragen binnen te komen in januari. Het is niet duidelijk wat de oorzaak hiervan is.
- Eleos: Waar liggen de vragen bij scholen? Voor Eleos zou inventarisatie daarvan belangrijker zijn. Welke 'witte vlekken' heeft de hulpverlening van Eleos nog?
- MBO: Vraag m.b.t. arbeidsbegeleiding voor niveau 2 studenten. Of voor leerlingen met ass. Hoe geef je ze een plek? Weinig hulp voor leerlingen met lagere cognitieve vermogens.
- Conclusie: Er zijn nog vragen over:
 - Verwijzing
 - Overzicht sociale kaart
 - Arbeidstoeleiding
 - Aanbod Zorg 'dekkend netwerk'
 - Wonen, werken
 - Leren
 - Ontwikkelen
- Huisartsen, jeugdartsen, orthopedagogen, sociale wijkteams zijn degenen die verwijzen. CJG wil weten waar naar verwezen wordt, om budget te beheren.
- Ouders hebben recht op identiteitsgebonden zorg. Via PGB is dat wel mogelijk. Ouders zijn vaak niet op de hoogte van de routes. Informeer eigen achterban!
- Casus: Jongere (Friesland) heeft hulp nodig, gemeente geeft aan geen contact te hebben met identiteitsgebonden zorg.

- Het lijkt dan zo te zijn dat ouders het zelf uit moeten vinden. Dus: voorlichten is van groot belang! Via kerken, scholen, etc. ouders voorlichten over rechten en routes.
- Verwijzing lijkt lang te duren! Er moeten meerder gesprekken plaatsvinden met CJG, daarna pas hulp. Voorkom dubbel werk.
- De Jeugdarts in het ZAT kan verwijzen. Schakelfunctionaris is ook mogelijk om beschikking af te geven. Jeugdarts is een onderdeel van de CJG. Investeer aan de voorkant.
- Problematiek is dat er meerdere regio's zijn waar leerlingen vandaan komen. Dit geeft versnippering.
- Casemanagement (Afstemming tussen verschillende zorgaanbieders).
- 'Spring over je eigen schaduw'. Maak keuzes in zorgaanbieders en wie de kar gaat trekken. Maak afspraken en voorkom financiële concurrentie. Welke rol heeft het CJG? Het wordt niet vanzelfsprekend de rol van het CJG. Er is wel initiatief voor overleg, daarna wordt in overleg de casemanager bepaald. Het gesprek wel arrangeren door CJG. Het gaat hierbij ouders die niet in staat zijn om zelf hulp te arrangeren. Visie van de projectleider is één casemanager in het gezin vanuit de betrokken hulporganisaties.
- Dekkende netwerk: Welke ambitie pakken we op? Wat is haalbaar? (schaalgrootte)
- Problematiek: kennis van de problematiek van de leerling.
- Preventief zorgen voor veilige werkplek voor studenten met ASS. Dit gaat sowieso geld kosten.
- Welke rol hebben de kerken?
- Sociale kaart met nummers en gezichten van groot belang
- Denk aan schaalgrootte om e.e.a. betaalbaar te houden
- Langdurig zieken in Noorden nog niet op te vangen in reformatorisch onderwijs.

9.4 Rondetafelgesprek Zorgregio 17-30 Rivierenland Food Valley

Aandachtspunten / gesprekspunten:

- CJG Barneveld is er vanaf 2008 voor alle Barnevelders. Er zijn afspraken met o.a. SGJ, Eleos, KOC en andere organisaties. Bij jeugdhulp wordt rekening gehouden met identiteitsgebonden hulpverlening. Samenwerking met onderwijs. Waar hoort de schakelfunctionaris thuis? Kun je niet beter spreken van een schakelfunctionaliteit. Verantwoordelijkheid aan beide kanten van de lijn.
- SMW – primaire zaken t.a.v. de jeugdzorg zijn aan de voorkant gereed!
- Leerplicht/JGZ/SMW -> schakels met (JG 'Ede'). Ede werkt wel vindplaats gericht. Functionarissen op de scholen zijn daar schakelfunctionaris.
- Scherpenzeel: Hoe sluiten we aan bij alle VO-scholen? (Scholen geven signalen door. Alleen basisonderwijs).
- Kracht Foodvalley – CGJ's leggen onderling contact. (Reactie vanuit PO-scholen).
- Neder-Betuwe: laat leerplicht aanschuiven bij zorgteams.
- Minimaal een keer per jaar de functionarissen van gemeenten 'langs laten komen' bij zorg adviesteams.
- Organiseer themabijeenkomsten in de regio bijv. thuiszitten of afstemming onderwijs-jeugdhulp.
- Gemeenten signaleren verschillen tussen samenwerkingsverbanden m.b.t. stand van zaken.
- Wijkteams/CJG teams gaan aan de slag. Mogelijke integratie.
- De toegang is van belang. Welke vragen gaan door naar het wijkteam, welke naar een instelling?
- Welke interventieniveaus nemen de wijkteams/CJG en welke gaan door naar een gerichte instelling. Minimaal 80% van alle vragen. Foodvalley 1 t/m 3 en 4 t/m 7 met beschikking.
- Scholen en zorginstellingen moeten zich beperken tot hun eigen terrein. Samenwerking wel nodig!
- Vergeet ouders -> regie / welke hulp hebben ze nodig. -> ZAT.
- Budgetten zijn in Foodvalley belegd. Geen gelden voor regionaal op te zetten project.
- Timon: Ga experimenteren door gespecialiseerde zorg op school te brengen. Zet een generalist op school. Zie de school als een 'aparte wijk'.
- Aanbod maken van scholen (preventief) door samenbrengen deel budget is dat mogelijk/kan dit mogelijk worden.
- Casemanager: is dat te realiseren via de samenwerking christelijke jeugdhulp?
- Gespreksvoerders mogen als generalist direct opschalen.
- ZAT: Breed denken over leerling -> CGJ verhaal school meenemen of overdoen.
- Zorg er voor dat de leerling niet steeds zijn verhaal moet overdoen. Laat de zorg kunnen invoegen op het punt waar de school is gebleven.
- Afstemming via RMC – regio mogelijk?
- Er zijn gemeenten waar christelijke zorgaanbieders niet in beeld zijn. Daar alleen via PGB hulp in te kopen?
- Ouders kunnen wettelijk beroep doen op identiteitsgebonden hulp.
- Aandacht voor snel op- en afschalen in wijkteams in praktijk functioneren.
- Denken vanuit cases -> arrangementen i.p.v. beschikkingen.
- Graag een volgende bijeenkomst, bijv. themabijeenkomst.
- Laat de schakelfunctionaris langskomen bij de zorgteams.

9.5 Rondetafelgesprek Zorgregio Midden-Holland

Aandachtspunten / bespreekpunten:

- Begeleiding vanuit de AWBZ (bijv. hulp bij toiletgang), m.n. vanuit Speciaal Onderwijs
- Focus op ouder en leerling
- Kennis van zorgroutes en zorgkaar
- Belang identiteitsgebonden zorg
- Snel opschalen naar 2^e lijnszorg als dat nodig is. Er is in de praktijk handelingsverlegenheid bij het Sociaal Team als het gaat om problematiek die behoort bij 2^e lijnszorg. Preventieve zorg gaat goed / complexe zorg is lastig.
- Monitoring is belangrijk
- Goede afspraken over afbakening zorg: wie is waarvoor verantwoordelijk
- School: signaleren/gesprekken aangegaan, eerste opvang
- Preventief werken zeer belangrijk, zowel via gezinnen (gezinswerker) als via school (jeugdwerker)
- Denk ook aan de verbinding met de kerken. School heeft vaak contact met kerken
- Gemeenten Midden Holland willen verbindingen leggen (met smw) met scholen, via schakelfunctionarissen van sociale- / wijkteams. Er is sprake van grensverkeer / overlap met meerdere aanbieders bij bepaalde zorgarrangementen
- Gemeente Rijnland/Leiden: Er zijn Jeugd- en Gezinsteams: vaste medewerker per school, PO/VO/MBO. Mogelijk is extra formatie voor school nodig.
- KS Krimpenerwaard: kennismaking met scholen zinvol. Bijeenkomsten met sociale teams en scholen. Jeugdhulp daaraan verbinden.
- Heeft kennis gemaakt met scholen
- Zie Holland-Rijnlandzorgregio website, korte beschrijving van aanbieders, ZAT verbanden schakelfuncties enz.: www.krimpenwijzer.nl
OOGO; elke drie maanden proberen. Daarin bespreken wat heeft de praktijk opgeleverd. Wat kan er in de school gedaan worden. Wat niet in de school kan -> extern regelen.
- Men ziet graag regionale ontwikkelbijeenkomsten Midden-Holland met de volgende zaken:
 - Schakelfunctionaris
 - Dyslexie
 - AWBZ
 - Leerlingenvervoer

9.6 Rondetafelgesprek Zorgregio 21-14 Midden IJssel – Oost Veluwe

Aandachtspunten/ gesprekspunten

- School als vindplaats
- Korte lijnen, snelle routes van groot belang
- De horizontale route naar school, wil geen regio verliezen
- Het is belangrijk dat de scholen de Gemeenten kennen en omgekeerd ook
- Ouders kunnen vaak ondersteuning krijgen via school en gemeente
- Hoe kun je ouder ondersteunen
- Monitoren
- Sociale kaart via school is wenselijk
- Mogelijk kunnen studenten iets betekenen bij de opzet van e.e.a.
- Hoornbeeck / Jac. Fruytier nauwe samenwerking van belang
- De overgang van Schoolhulpverlening <- -> indicatie is van belang
- Verwijzing huisarts mag nog steeds
- VO -> schakelen kan via smw als schakelfunctionaris.

9.7 Rondetafelgesprek Zorgregio 37 Zeeland

Regionale bijeenkomst

- D.V. maandag 23 februari 2015 zal er een regionale bijeenkomst worden gehouden in het Calvijn College te Goes (tijd: 09.30-12.00 uur). Diverse organisaties hebben hiervoor een uitnodiging ontvangen.
- Het Hoornbeeck College te Goes heeft geen uitnodiging ontvangen voor bovengenoemde bijeenkomst, maar wil wel graag aanwezig zijn. Evert Timmerman zal de organisator van de bijeenkomst (Korstiaan Karels) hiervoor benaderen. Op de regionale bijeenkomst zijn de Zeeuwse gemeenten niet vertegenwoordigd. Dit biedt mogelijkheden om de opbrengsten van deze dag verder vorm te geven, waarna met een kant-en-klaar plan naar de gemeenten kan worden gegaan.

Verwijzing door gemeente

- Als een ouder naar het zorgloket van de gemeente gaat met een zorgvraag, weet de functionaris van de gemeente dan dat deze ouder christelijke hulp nodig heeft?
! De ouder zal dit zelf duidelijk aan moeten geven.
- Verwijst het Centrum voor Jeugd en Gezin zelf naar identiteitsgebonden zorg?
! De organisaties die zich hebben verenigd in de Samenwerking Christelijke Jeugdhulp – en vermeld staan in de folder die we vandaag ontvingen – moeten bekend zijn bij het CJG.
In Zeeland is Cora Schout belast met de inkoop van zorg voor de regio.

Verwijzing door huisarts

De ervaringen met verwijzingen door huisartsen zijn over het algemeen positief. Als je met een concreet voorstel komt voor identiteitsgebonden zorg, komt dit voor elkaar. Sommige huisartsen geven geen ruimte voor de keuze van identiteitsgebonden zorg. Ze hebben er vaak ook te weinig kennis van. Het zou daarom goed zijn als ouders goed weten wat hun rechten zijn op dit gebied.

Samenwerking Christelijke Jeugdhulp

- Het is (nog) niet duidelijk hoe de Samenwerking Christelijke Jeugdhulp concreet gestalte zal krijgen. Komt er één aanspreekpunt namens alle zorgaanbieders (de aanbodkant)?
- Als bovenstaande het geval is, zou het goed zijn als er ook één contactpersoon komt namens de gemeenten (de vraagkant).

Contactpersoon gemeente

- Uit het gesprek over contactpersonen bij de diverse gemeenten blijkt dat het over het algemeen niet duidelijk is waar men met een zorgvraag terecht kan. In de gemeente Kapelle/Reimerswaal is een zorgregisseur aangesteld, die voor een periode tot een half jaar hulp weg kan zetten in de regio. Het blijkt echter dat dit niet geldt voor indicatiegebonden zorg. Hoe dat geregeld is, is minder duidelijk.

Hoornbeeck College

- Op het Hoornbeeck College in Goes is een contactpersoon van het Centrum voor Jeugd en Gezin aanwezig op het ZAT. De contactpersoon neemt de actiepunten (voor alle Zeeuwse gemeenten!) mee en zorgt ervoor dat deze bij de betreffende gemeenten terecht komen.

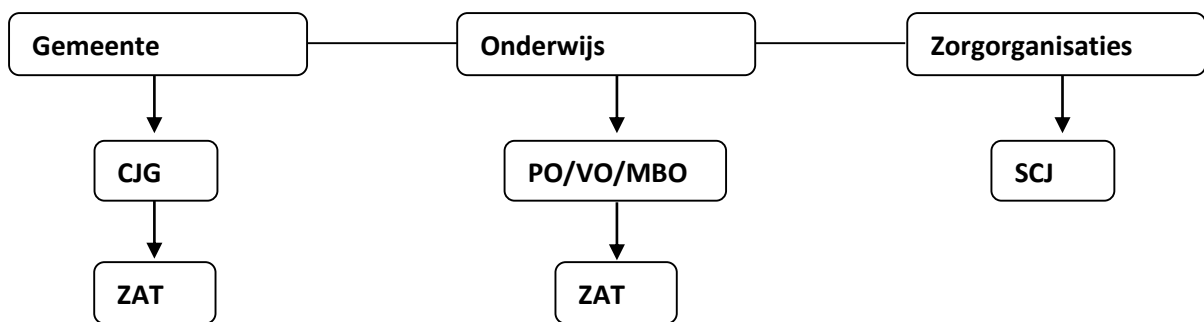
ZAT

- Tijdens het ZAT kan onderscheid gemaakt worden tussen:
 - a. Enkelvoudige problematiek → direct naar het SMW
 - b. Meervoudige problematiek → doorschakelen naar het gebiedsteamBovenstaande manier van werken wordt door de betrokkenen als zeer positief ervaren.

Conclusies

- Het onderwijs (PO/VO/MBO) en de zorg (Samenwerking Christelijke Jeugdhulp, SCJ) moeten de handen ineen slaan en met een goed voorstel komen richting de gemeente (Centrum voor Jeugd en Gezin, CJG). Van belang is dat er contactpersonen worden aangesteld die de verschillende partijen vertegenwoordigen.*
- Huisartsen moeten de inhoud van de folder 'Samenwerking Christelijke Jeugdhulp' kennen.
- De contactpersoon van de gemeente moet op de hoogte zijn van de inhoud van de folder 'Samenwerking Christelijke Jeugdhulp'.
- Ouders moeten weten wat hun rechten zijn als zij met een zorgvraag bij de huisarts terecht komen.

*Schematische weergave 'zorgdriehoek'

9.8 Rondetafelgesprek Zorgregio 20 Eemvallei

Aandachtspunten/ gesprekspunten:

- Per VO-school een contactpersoon voor het wijkteam. Vanuit het perspectief van het Van Lodenstein doen gemeenten het verschillend.
- Amersfoort heeft ook identiteitsgebonden zorg ingekocht.
- Vanuit Hoornbeek heeft met 52 gemeenten te maken. Als het gaat om onderwijszorg is het beleid binnen Hoornbeek gereed.
- Schoolarts: binen HC zijn lijnen zo kort dat er geen uitval is. Er bovenop zitten helpt.
- Hoornbeek College: Oudere studenten willen soms niet dat er ouders bij hulp betrokken worden.
- Agathos: deed mee met aanbesteding voor Amersfoort, maar deze instelling kwam er toch niet bij.
- Timon: Combinatie leerlingzorg/smw/specialistische hulp cruciaal voor snel op- en afschakelen.
- Waak ervoor dat zorg geen taken van het onderwijs overneemt en omgekeerd.
- Zou een school niet kunnen functioneren als wijk?
- Gemeente Amersfoort wil onderzoeken of er mbo-teams kunnen komen. Hier zijn nog geen financiën voor.
- Voor de school is het de belangrijkste taak om in kaart te brengen wat de vraag is naar ondersteuning bij leerlingen/studenten. Als de school moet doorverwijzen moet ze weten waar ze de ondersteuningsvraag neerlegt.
- Gemeente kan dit niet alleen oplossen, dit kan ook via de coöperatie Christelijke Jeugdhulp.
- De identiteitsgebonden instellingen moeten bekend zijn met de wijkteams.
- Het is een idee om wijkteams van Amersfoort kennis te laten maken met alle zorgaanbieders. Dit kan eventueel op het Hoornbeek.
- Niet in alle wijkteams van Amersfoort zitten vertegenwoordigers van christelijke hulpverleners.
- Hoe betrekken we de kerk bij de hulpvraag?
 - Openheid van gezinnen valt soms tegen
 - Vaak zijn er hulpgroepen, vrijwilligers in de kerken
 - School moet gebruik maken van de hoge ouderbetrokkenheid.
- Er moet een link komen tussen school-ZAT / wijkteam.
- Wijkteam deel uit laten maken van het ZAT. In dit ZAT/wijkteam kan er geïndiceerd worden. Zo mogelijk zelfs voor leerlingen uit andere gemeenten.
- Verantwoordelijkheid voor jeugdzorg ligt bij de gemeente.
- Gemeente Amersfoort is in overleg met smw om daar een deel van de jeugdzorg neer te leggen (?)
- Het is van basaal belang, ook voor ouders, om weet te hebben van elkaar.
- Het is erg versnipperd, er zijn grote verschillen tussen de gemeenten. Dit is een lastig punt voor scholen.
- Kunnen we een VNG fonds oprichten om te borgen dat als een gemeente geen zorg heeft ingekocht bij een identiteitsgebonden instelling, deze uit het fonds gehaald kan worden? Mogelijk via een PGB.

10. Artikelen Reformatorisch Dagblad

10.1 Zoeken naar een passende plek

Passend onderwijs? „Hadden we al! Toch weten betrokkenen binnen het reformatorisch onderwijs nog verschillende aandachtspunten te noemen: hoe gaan onderwijs en jeugdzorg samenwerken, hoe pakken de gemeenten hun nieuwe taken op, hoe bieden we álle zorgleerlingen reformatorisch onderwijs en hoe kan de school een jongere zo snel mogelijk bij de hulpverlener krijgen als dat nodig is?

L. Vogelaar

Het Reformatorisch Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs, het Hoornbeek College en Samenwerkingsverband Christelijke Jeugdhulp confereren vrijdag over het samen optrekken van scholen en jeugdzorg in het zoeken van passende oplossingen voor leerlingen die extra zorg nodig hebben.

Sinds 1 augustus is de Wet passend onderwijs van kracht. Die bepaalt dat ouders hun kind – ongeacht de hulp die hij of zij nodig heeft– bij een school kunnen aanmelden, waarna die school verplicht is mee te denken en te zoeken naar de beste plaats voor deze leerling. Dit heeft naar verwachting tot gevolg dat gewone scholen voor basis- en voortgezet onderwijs vaker leerlingen met leer- of gedragsproblemen een plaats geven.

Gemeenten

De uitdenkers van het wetsvoorstel kregen veel kritiek te verduren. Passend onderwijs zou leiden tot slechter onderwijs, omdat leerkrachten de zorgleerlingen er moeilijk bij kunnen hebben.

„Passend onderwijs was vooral een financiële operatie waarbij de overheid het budget voor speciale zorg heeft bevroren en vervolgens de regie heeft gegeven aan het onderwijsveld”, zegt B. Vonk, beleidsmedewerker van het Wartburg College in Rotterdam en Dordrecht. „De meeste scholen –in ieder geval wij– hebben daarop ingespeeld door al eerder afspraken te maken met het speciaal onderwijs.” De zorg voor leerlingen was dan ook goed geregeld voordat de wet van kracht werd.

„Veel spannender” noemt Vonk het thema van de conferentie in Amersfoort, „Passend verbinden”. Scholen hebben een ondersteuningsstructuur en zijn daardoor klaar om de verbinding met jeugdzorg te maken. Het is vooral spannend wat de gemeenten gaan doen. Die hebben de regie van de jeugdhulp gekregen. Ze zijn druk bezig dat te regelen en betrekken het onderwijs daarbij. „Of het ook echt gaat werken, zal de tijd moeten leren.”

Trajectgroepen

Ook J. Rozendaal, staffunctionaris leerlingenzorg aan het Driestar College in Gouda, Leiden en Lekkerkerk, geeft aan dat zijn school al veel in leerlingenzorg investeerde voordat de overheid tot passend onderwijs verplichtte.

„Vooruitlopend op 1 augustus 2014 hebben we onze basisondersteuning en extra ondersteuning geformuleerd. Na goedkeuring door de school en het samenwerkingsverband zijn deze gepubliceerd in de schoolgids en op de website van de school. Elke ouder kan zien welke ondersteuning er geboden kan worden.

Vervolgens is er een zorgloket ingericht, waar de vragen terechtkomen die de zorgcoördinator van de afdeling of locatie niet alleen kan beantwoorden. In de bespreking wordt dan uitgegaan van de ondersteuningsbehoefte van de leerling.”

Leerlingen die met extra ondersteuning niet in een reguliere klas kunnen functioneren vanwege hun belemmeringen, kan het Driestar College plaatsen in een van de trajectgroepen. „Daarin zitten leerlingen met vormen van autisme, ADHD, NLD, hechtingsproblematiek et cetera. In een groep van maximaal tien leerlingen volgen ze een individueel programma met veel begeleiding.”

Nu de school dit zo mag en kan organiseren, is verwijzing naar het speciaal onderwijs een zeldzaamheid geworden, stelt Rozendaal vast. „Voorheen had de leerling een cluster 4-indicatie nodig om in een trajectgroep geplaatst te kunnen worden. Nu bepalen we als school in overleg met de ouders wat de beste plek voor hun kind is.”

Een andere verandering: „Nu de leerlinggebonden financiering (het rugzakje) verleden tijd is, vertrekken de ambulante begeleiders uit de school. Momenteel wordt een aantal collega's opgeleid tot intern begeleider. Expertise die we nog niet zelf in huis hebben, kopen we in. Dat doen we bijvoorbeeld voor de begeleiding van leerlingen met specifieke ziektebeelden of handicaps.”

Ondersteuning

Drs. W. K. Petersen, portefeuillehouder passend onderwijs aan het Hoornbeek College in Amersfoort, constateert dat het niets nieuws is om studenten onderwijs te geven dat bij hen past. „Tijdens intakegesprekken bespreek je met de jongere welke opleiding hij of zij het best kan volgen. Er is al jaren een zorgteam dat studenten psychosociale begeleiding biedt. Ook wanneer er steun vanwege studie of handicap nodig is, is er begeleiding.”

Toch bracht de invoering van passend onderwijs veranderingen. „De overdracht van leerlingen door het voortgezet onderwijs aan het mbo is verbeterd. Bij de intake bespreken we concreter of een opleiding en beroep wel bij de jongere past.”

Het zorgteam heet nu ondersteuningsteam. „We werken vanuit een andere visie: welke ondersteuning heeft de student nodig? Niet zorgen, omdat er een indicatie is gesteld met een aantal daaraan gekoppelde klokuren, maar de student respecteren in wat hij of zij wel kan en vervolgens bepalen welke steun er nog nodig is. Dat komt zijn zelfvertrouwen ten goede.”

Een speerpunt van de mbo-school is preventie. „We bieden SOVA (sociale vaardigheden), trainingen zelfvertrouwen en taaltrainingen aan. Voor studenten met gedragsproblemen zijn er emotieregulatietrainingen. Ondersteuning bij dyslexie was er al, maar er is nu ook steun beschikbaar voor studenten met rekenproblemen.”

Alle studieloopbaanbegeleiders (slb'ers) zijn zich nu meer bewust van hun signaleringsfunctie, stelt Petersen. „We hebben hier een praktisch protocol voor ontwikkeld. De slb'er begeleidt een student naar de volwassenheid. Daarbij gaat het niet alleen over de lessen en stage, maar ook over de persoonlijke ontwikkeling. Ook aan verzuim wordt aandacht gegeven.”

Aandachtspunten

Er kan nog het nodige worden verbeterd, signaleert de woordvoerder van het Hoornbeek College. Studenten maken de omslag van zorg naar ondersteuning niet altijd mee. „Die omslag is overigens ook in het voortgezet onderwijs gaande. Toch zien we nog vaak dat studenten en ouders verwachten dat we voor studenten zorgen in plaats van hen te ondersteunen op weg naar het beroep waarin een jongere zelfstandig zal moeten functioneren.”

Een aandachtspunt is volgens Petersen ook dat de school de jongeren met een hulpverleningsvraag niet direct kan doorverwijzen naar de reguliere hulpverlening. „We hebben daarvoor wel de expertise, maar alleen hun huisarts of praktijkondersteuner mag doorverwijzen. Er gaat soms (te) veel tijd overheen voordat een student bij de juiste hulpverlener terecht kan. Als christelijke school kun je ervoor zorgen dat iemand bij een christelijke hulpverlener terechtkomt.”

Grenzen aan de zorg

Ook in het primair onderwijs worden de veranderingen als gevolg van de Wet passend onderwijs gerelativeerd. „Het heeft ons niet veel veranderingen gebracht, omdat wij bijna alle kinderen al een passende plek met bijbehorende begeleiding konden geven”, zegt P. Dirksen, directeur van de Rehobothschool in Geldermalsen. „Er zijn wel meer kansen gecreëerd om thuisnabij onderwijs te bieden.”

Als grote basisschool is het gemakkelijker om externe expertise binnen te halen dan voor een enkele leerling op een kleine school, signaleert Dirksen. „Wij hebben nu een mediumvoorziening cluster 2. Dat betekent extra begeleidingsmogelijkheden voor kinderen met een taalontwikkelingsstoornis.”

Berséba, het reformatorisch samenwerkingsverband van primair en speciaal onderwijs, loopt tegen grenzen aan, stelt de Geldermalsense schoolleider. „Jantine –de naam is fictief– is een meisje dat bij ons op school zat. Zij heeft een gemiddelde intelligentie, maar een vorm van epilepsie in combinatie met hypermobiliteit, psychomotorische ontwikkelingsproblematiek,

obesitas, een zeer geringe communicatieve zelfredzaamheid enzovoorts. Ze kan niet omgaan met tijdsdruk en heeft gespecialiseerde fysiotherapie, logopedie, zwemles en een zeer rustige en gestructureerde omgeving nodig.”

Het welbevinden van Jantine ging vanaf begin groep 6 snel achteruit. Ze voelde zich een uitzondering en ging steeds meer lijden onder haar beperkingen. Samen met ouders en de ambulante begeleider cluster 3 is gekeken wat er voor Jantine nodig was. Ze zou nog twee jaar terechtkunnen in het speciaal basisonderwijs in Ochten.

„Echter, voor de periode daarna biedt het reformatorisch onderwijs op dit moment nog geen passende plek”, zegt Dirksen. „Daarom is nu gekozen voor een overstap naar een mytylschool in 's-Hertogenbosch. Jantine wordt daar enorm goed opgevangen, maar zij krijgt nu op een openbare school onderwijs. Dit is voor Jantine, haar ouders en ons als school schrijnend.” De landelijke samenwerkingsverbanden zullen er volgens Dirksen verder in moeten investeren om een volledig dekkend netwerk te creëren, ook voor het voortgezet onderwijs.

Afgelopen woensdag hield het samenwerkingsverband Berséba voor de regio Midden een werkconferentie waarbij onder meer gesproken is over 'witte vlekken' in het onderwijs- en zorgaanbod. Het is een onderwerp dat Berséba voor het hele samenwerkingsverband aan de orde stelt.

10.2 Zoeken naar passende zorg voor alle leerlingen

EDE. Passend onderwijs op de reformatorische scholen betekent nog niet dat alle leerlingen onderwijs of zorg naar eigen identiteit kunnen krijgen. „Witte vlekken” zijn met name het onderwijs aan blinde en dove kinderen en kinderen die langdurig ziek zijn of een ernstige meervoudige handicap hebben.

L. Vogelaar

Dat zegt locatieleider E. Jansen van de Ds. D. A. Detmarschool in Ede. Morgen wordt in het Hoornbeek College in Amersfoort een conferentie gehouden over passend onderwijs en de verbinding met jeugdzorg. Het reformatorisch onderwijs moet erin investeren een volledig dekkend netwerk te creëren, stelde de Geldermalsense schooldirecteur P. Dirksen dinsdag in deze krant.

„Voor kinderen die langdurig ziek zijn of een ernstige meervoudige handicap hebben, bekijken we binnen het speciaal (basis)- onderwijs of een individuele oplossing mogelijk is”, stelt Jansen.

Daarnaast zijn er peuters en kleuters die aangewezen zijn op de speciale zorg van de Dagbehandeling voor het Jonge Kind (DJK). Als de Detmarschool in 2016 van Ede naar Barneveld verhuist, hoopt hij een groep voor deze kinderen te starten. „Naast behandeling en zorg verkent de school ook de mogelijkheden van dagdelen onderwijs binnen de afdeling voor Jonge Risico Kinderen (JRK). Omdat alles onder één dak gerealiseerd kan worden, is het mogelijk om te werken volgens de visie “Eén kind, één plan.”

Daarvoor wordt op de nieuwe locatie in Barneveld een integraal kindcentrum ingericht waar behalve de DJK, de JRK en de zeer moeilijk lerende (zml) kleuters ook twee groepen van Adullam Gehandicaptenzorg worden gehuisvest. „Adullam biedt zorg, de Detmarschool onderwijs, alles onder één dak en goed op elkaar afgestemd. Per kind maken we een passend onderwijs-/zorgplan.”

Samenwerking

Afstemming is ook essentieel voor kinderen die in het voortgezet onderwijs extra zorg nodig hebben, zegt A. W. A. ter Harmsel, directeur onderwijs van de Gomarus Scholengemeenschap in Gorinchem. „Passend onderwijs vraagt uiteraard meer van de docenten, maar ook van de conciërges en andere onderwijsondersteuners. Een leerling met een specifiek probleem heeft in de klas vaak een bepaalde aanpak nodig, maar ook op het plein of in de aula. Goede afstemming is dus van belang.”

Binnen de school zijn er steeds meer interne deskundigen, zoals orthopedagogen, psychologen en maatschappelijk werkers, zegt Ter Harmsel. „Hun expertises moet met elkaar worden verbonden. Als deze mensen met docenten, conciërges en ondersteuners in gesprek gaan over de aanpak van een leerling, is dat goed voor de jongere en tegelijk leerzaam voor alle betrokkenen. Ik zie daar mooie voorbeelden van.”

De scholen gaan steeds beter om met jongeren die extra hulp nodig hebben, signaleert het Gomarusdirectielid. „Leerlingen die voorheen niet toegelaten werden, krijgen nu een plekje op onze school. In principe willen we zo veel mogelijk jongeren “thuisnabij” en christelijk onderwijs aanbieden. We lopen echter ook tegen grenzen aan. Soms is de problematiek zo heftig of zo specifiek dat een kind beter af is op een andere plek. Dat zijn dan vooral leerlingen die eigenlijk behandeling nodig hebben om tot een vorm van onderwijs te komen. We proberen dat vooraf in te schatten, maar succes blijkt sterk persoonsgebonden te zijn.”

Deze kwetsbare scholieren hebben sterkere behoefte aan veiligheid. Tegelijk kun je niet van alle docenten verwachten dat ze een klik met zulke jongeren hebben, zegt Ter Harmsel. „Die hebben ook allemaal hun eigen kwaliteiten en beperkingen.

Het is zoeken naar evenwicht tussen wat een leerling nodig heeft aan extra begeleiding en wat redelijkerwijs van een school kan worden verwacht. Medewerkers geven het beste van zichzelf in de begeleiding van deze kwetsbare leerlingen. Als het dan toch niet lukt, komt dat dubbel hard

aan. Maar de voldoening is ook groter als het wel lukt. Hoe dieper er gegraven moest worden voor de schat, hoe groter de voldoening als die gevonden wordt.”

10.3 Knokken voor christelijke jeugdhulp

Reformatorische scholen, gemeenten en instellingen voor christelijke jeugdhulp hebben meer dan ooit met elkaar te maken. Morgen schuiven ze voor het eerst met elkaar om de tafel tijdens een landelijke conferentie over passend onderwijs en jeugdzorg. „Hoe krijgen onze zorgjongeren ook in de toekomst identiteitsgebonden hulp?

Evert van Dijkhuizen

De kapel van het Hoornbeek College in Amersfoort zit morgen vol, verwachten Ernst van Vuuren en Johan Flier, organisatoren van de conferentie. Wat hen betreft terecht. Als gevolg van de decentralisatie van de jeugdzorg en de WMO verandert er veel. Voor scholen, gemeenten en instellingen voor jeugdzorg, zoals geestelijke gezondheidszorg (ggz).

„We merken dat alle partijen op zoek zijn”, zeggen Van Vuuren en Flier. „Ze moeten met elkaar samenwerken, maar hoe? De conferentie heeft als eerste doel: elkaar beter leren kennen. Daar begint een goede samenwerking mee. Vervolgens: van elkaars ervaringen leren én afspraken maken. Dat laatste ook nadrukkelijk. We hopen dat de deelnemers morgen weggaan met de intentie elkaar zo snel mogelijk weer te ontmoeten.”

Het was tot 1 januari dit jaar vrij eenvoudig. Jongeren met psychosociale problemen zoals depressiviteit, suicidaliteit en seksueel misbruik werden via de huisarts of de orthopedagoog op school doorverwezen naar de hulpverlening. „Je vroeg een verwijzing aan en als je dat volgens de regels deed, werd de aanvraag gehonoreerd. Maar dat is voorbij”, zegt Johan Flier, directeur van het Reformatorisch Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs.

Sinds dit jaar loopt de verwijzingsroute via de gemeente. Die moet, samen met scholen en instellingen voor jeugdhulp, een zorgstructuur opzetten. Een nieuwe taak. Veel gemeenten weten niet goed hoe ze die moeten oppakken.

Probleem

Voor de reformatorische gezindte dreigt als gevolg van de nieuwe situatie een probleem. Van Vuuren, staffunctionaris passend onderwijs op het Hoornbeek College: „Onze scholen en ggz-instellingen zijn identiteitsgebonden en werken regionaal of zelfs landelijk. Zijn wij daardoor wel in beeld bij plaatselijke gemeenten? Krijgt een zorgjongere uit onze achterban nog de kans om zich te laten helpen door een christelijke ggz-instelling? Of zegt de gemeente: Die instelling kennen we niet, daar hebben we geen contract mee, dus ga maar naar een neutrale instelling?”

Identiteitsgebonden zorg is belangrijk, benadrukt Flier. „Problemen waar onze jongeren mee lopen, hebben vaak een relatie met hun geloofsovertuiging. Daarom zoek je een hulpverlener die dat begrijpt; die aan een half woord genoeg heeft. En die de rol van de opvoeding, het gezin en de kerk erbij betreft. Dat kun je van een humanistische hulpverlener niet vanzelfsprekend verwachten.”

In de nieuwe situatie spelen zogeheten wijkteams een belangrijke rol. Van Vuuren: „Het is nodig dat zorginstellingen en scholen daar een goed contact mee opbouwen. De gemeente geeft uiteindelijk de beschikking voor jeugdhulp. Onze leerlingen komen echter uit veel verschillende gemeenten. Christelijke zorgaanbieders doen hun uiterste best om met al die gemeenten contracten te sluiten. Dat vraagt veel van hen. Daarom gaan ze nog meer samenwerken en komt er binnenkort een bestuurlijke verbinding tussen dertien christelijke zorgaanbieders. Dat is hard nodig. Ook zou elke school een contactpersoon voor jeugdhulp moeten hebben. Iemand die jongeren verwijst naar het wijkteam en ervoor zorgt dat ze bij een christelijke hulpverlener terechtkomen.”

Neem als school zelf het initiatief, adviseren Van Vuuren en Flier. „Wacht niet op de gemeente, want voor haar is dit ook allemaal nieuw. We zien grote verschillen in de praktijk. Sommige gemeenten pakken hun nieuwe taak goed op. Ze hebben een zorgstructuur in het leven geroepen waarbij ook identiteitsgebonden instellingen zoals Eleos, Talenta en De Vluchtheuvel in beeld zijn. Andere gemeenten nemen een afwachtende houding aan of zijn zelfs kritisch over identiteitsgebonden zorg.”

Voorbeelden

Met welke inspirerende voorbeelden worden de congresdeelnemers morgen geprikkeld? Flier: „Ede doet het goed. Daar werken reformatorische scholen, gemeente en christelijke jeugdhulp op een constructieve manier samen. In Barneveld ook. Dat is niet helemaal verwonderlijk. Deze plaatsen hebben een grote reformatorische achterban.”

Ook Gouda scoort goed, zegt Flier. „Het Driestar College daar heeft elke zes weken overleg, waarbij de gemeente aanschuift met een schakelfunctionaris. Dat zou bij alle scholen zo moeten gaan. In een stad als Rotterdam ligt het lastiger. Toch wonen daar ook jongeren die een reformatorische school bezoeken en waar de gemeente een zorgplicht voor heeft. In het uiterste geval, als een gemeente helemaal niets met identiteitsgebonden zorg heeft, mag zij een persoonsgebonden budget geven, waarmee iemand zelf hulp kan regelen.”

Van Vuuren: „Een ander mooi voorbeeld is het initiatief van het Wartburg College, het Driestar College en de Gomarus Scholengemeenschap voor voortgezet onderwijs, De Rank voor speciaal onderwijs en de ggz-instellingen De Hoop en Eleos. Zij werken in Dordrecht samen aan een voorziening voor onderwijs en deeltijdbehandeling op één locatie, met de mogelijkheid van 24 uurscrisisopvang. Hoewel je soms moet oppassen met nieuwe ideeën –het aanbod kan de vraag oproepen– is het belangrijk dat onze zorgjongeren acuut geholpen kunnen worden als dat nodig is.”

Heftig

Dat het om een belangrijke kwestie gaat, bewijst het aantal zorgjongeren in de reformatorische achterban. Van Vuuren: „We kunnen rustig zeggen dat 10 procent van de leerlingenpopulatie in het reformatorisch voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs psychosociale problemen heeft. Dat zijn zo'n 3000 jongeren. Van hen worden er elk jaar honderden doorgestuurd naar een zorginstelling. Ik ben een periode betrokken geweest bij de bespreking van zorgaanvragen. Wat je dan allemaal voorbij ziet komen, is heftig. Problemen waar jongeren soms al jaren mee worstelen, komen ineens naar boven. Soms is de situatie ronduit ernstig. Ik heb meegemaakt dat we een leerling 's middags niet naar huis durfden te sturen, bang als we waren dat het verkeerd zou aflopen. Dan is het belangrijk dat je snel kunt verwijzen naar een christelijke zorginstelling.”

Deelnemers

Het congres morgen in Amersfoort wordt bezocht door vertegenwoordigers van zeven scholen voor voortgezet onderwijs, vijf scholen voor voortgezet speciaal onderwijs, het Hoornbeek College, Driestar hogeschool, dertien zorgaanbieders en tegen de twintig gemeenten die een reformatorische school binnen hun grenzen hebben. Ook kerken zijn uitgenodigd. Bij elkaar zo'n 150 deelnemers.

Van Vuuren en Flier kijken ernaar uit. „Er zal morgen veel moeten gebeuren. We zijn blij dat ook een vertegenwoordiger van het ministerie van VWS een bijdrage levert. We merken aan de ene kant dat de overheid het lastig vindt om richtlijnen te geven aan landelijk georganiseerde scholen en instellingen. Aan de andere kant onderschrijft zij het belang van identiteitsgebonden zorg. Voor gemeenten valt er winst te behalen als zij de school zien als een veilige plaats om hulp te starten.” Dat reformatorische scholen en christelijke zorginstellingen al gewend waren regionaal en landelijk samen te werken, blijkt nu een voordeel, zegt Flier. „We kennen elkaar en kunnen snel inspelen op de nieuwe situatie. De landelijke overheid en ook sommige gemeenten vinden onze zorgstructuur zo goed in elkaar steken dat ze die graag als voorbeeld nemen.”

Van Vuuren: „Minister Bussemaker van Onderwijs wil een proef starten om de zorghulpverlening van scholen en gemeenten te bundelen. Morgen peilen we of er mogelijkheden liggen voor onze scholen om aan dat project mee te doen. De verantwoordelijkheid voor zorgjongeren wordt breed gedragen. Alle partijen gaan ervoor. Niet alleen de scholen, ook de zorginstellingen. Zij hebben de ambitie om niet ondergesneeuwd te raken, maar overeind te blijven.”

„Best wonderlijk”, vinden Van Vuuren en Flier, zoals passend onderwijs zich ontwikkelt. „Er gaan deuren open voor onze zorgjongeren. We zijn, vanwege onze identiteit en zorgstructuur, het enige landelijk werkende samenwerkingsverband. We hopen dat er nu ook een verbinding gelegd kan worden met christelijke zorginstellingen.”

10.4 Passend onderwijs

Het onderwijs staat bekend als conservatief. Veranderingen worden bijna standaard met argusogen bekeken, krijgen forse kritiek en lokken protest uit, tot en met openbare demonstraties toe. Interessant voer voor psychologen om de reden voor deze defensieve houding te achterhalen. Ironisch genoeg heeft juist het onderwijs als geen andere sector in de samenleving met vernieuwingen te maken. Dat is al tientallen jaren zo. Een greep: de Mammoetwet, het ontstaan van de basisschool, de vorming van het vmbo, de invoering van het studiehuis en de introductie van nieuwe didactische concepten als probleemgestuurd, ontwikkelingsgericht en passend onderwijs spreken in dit verband boekdelen.

De houding van reformatorische scholen in veel van deze kwesties is bepaald niet doorsnee te noemen. Lange tijd pakten ze nieuwe plannen en ideeën, ontworpen door Haagse ambtenaren, plichtsgetrouw op, vanuit de gedachte dat de overheid nu eenmaal gehoorzaamd moet worden. Het levert ze zelfs het compliment –of het verwijt?– op dat ze graag het beste jongetje van de klas willen zijn.

Dat is voorbij. De reformatorische scholen zien zelf in dat deze houding niet altijd in het belang van het onderwijs is. Zo wordt nu openlijk erkend dat de scholen te makkelijk met het studiehuis in zee zijn gegaan. Achteraf betreuren ze het dat ze niet kritischer hebben nagedacht over deze ingrijpende verandering in de bovenbouw van havo/vwo. Juist vanuit een Bijbelse visie op onderwijs zijn er fundamentele vragen te stellen bij de rol van de leraar en de leerling in het studiehuis.

Bij de nieuwste tak van de vernieuwingsboom, de invoering van passend onderwijs, laten de reformatorische scholen een andere houding zien. Ze zijn er op een positief-kritische manier mee aan de slag gegaan. De ambitie om voor elke leerling, ongeacht zijn talenten of beperkingen, de juiste plek in het onderwijs te zoeken, is de gezamenlijke drijfveer.

De scholen hebben zich verenigd in een landelijk samenwerkingsverband en profiteren van het feit dat ze elkaar al kennen en op dezelfde levensbeschouwelijke basis staan. Sinds enige tijd worden ook christelijke en reformatorische instellingen voor jeugdzorg nadrukkelijk bij het proces betrokken.

Morgen ontmoeten alle partijen elkaar tijdens een eerste landelijk congres in Amersfoort. Ook gemeenten zijn aanwezig. Zij spelen, sinds de decentralisatie van de jeugdzorg en de WMO begin dit jaar, een belangrijke rol bij het verwijzen van zorgjongeren naar de hulpverlening.

De reformatorische scholen laten bij de invoering van passend onderwijs een gezond zelfbewuste houding zien. Ze denken kritisch na, verliezen hun identiteit niet uit het oog, maar zijn tegelijk gericht op samenwerking. Daarbij willen ze hun opgedane kennis en ervaring nadrukkelijk beschikbaar stellen voor andere partijen, binnen én buiten de reformatorische onderwijswereld. Daarmee laten de scholen zien dat ze hebben geleerd van het verleden. Ze ontpoppen zich bij de invoering van passend onderwijs als een professionele gesprekspartner.

11. Bijlage: Lezing 'Geef ons de hand' door K. Karels

Presentatie: Projectplan Samenwerking

door Korstiaan Karels

"Geef ons de hand"

11.10-11.40 uur

**Samenwerking Christelijke
Jeugdhulp**

www.christelijkejeugdhulp.nl

In samenwerking met onderwijs:

En kerken

Driestar hogeschool

Samenwerking Christelijke Jeugdhulp

- Aanleiding
- Gevolg: Coöperatie
- Uitgangspunten:
 - Elkaar versterken
 - Gezamenlijk optrekken
 - Eigenheid van elke organisatie blijft gehandhaafd.
 - Intensivering van de samenwerking

Stand van zaken Samenwerking...

- Coöperatie van 13 ketenpartners
- Bestuurlijke kaders zijn duidelijk; definitief bestuur wordt volgende week geïnstalleerd.
- Projectleider met opdracht is gestart.
- Primaire focus ligt bij Jeugdhulp; andere domeinen volgen in samenhang.

Voordelen

- Identiteitsgebonden zorg voor cliënt behouden
- Volledigheid van productenaanbod (keten)
 - Zowel richting cliënt als gemeente
- Efficiëntie in samenwerking met (ref.) onderwijs
- Eenduidig presenteren richting gemeenten.

Pilotbijeenkomst op regioniveau

- Aanstellen van één contactpersoon per regio
- Kennis van het palet aan zorg (sociale kaart)
- Van elkaar weten welke aanbieder waar contracten heeft.
- ... en daar nuttig gebruik van maken.
- Samenwerking met onderwijs nog beter afstemmen en intensiveren

Ideeën

- Onderzoeken of er een gezamenlijke case-manager kan worden aangesteld in situaties waar meerdere organisaties bij betrokken zijn (bijvoorbeeld multi-problem).
- In kaart brengen welke organisatie waar vertegenwoordigd is in wijkteams en daar gebruik van maken.
- Ketenpartners vertegenwoordigen elkaar richting gemeenten.

Aansluiten bij bestaande structuren in het ref. onderwijs

- Vindplaats van veel hulpvragen zijn de Ondersteuningsteams (CLZ|MDO|ZAT) van de (ref.) scholen.
- Deze deskundige collega's kunnen vaak snel schakelen naar één van de christelijke zorgaanbieders.
- Geconstateerd wordt dat toegang via een wijkteam (vaak) niet bij deze praktijk aansluit.

Vraag voor vandaag

Hoe kan de kennis en kunde inclusief de verantwoordelijkheden van de gemeenten in het kader van jeugdzorg én de kennis/kunde inclusief de verantwoordelijkheden van de scholen (SWV) in het kader van passend onderwijs passend verbonden worden?

12. Bijlage: Lezing 'Voor de hand liggend' door mr. L. Wever

Causerie: Doorontwikkeling

door Mr. Leon Wever

"Voor de hand liggend"

13.00-13.30 uur

Passend Verbinden

Onderwijs-zorg conferentie

- **Léon Wever**
- directeur Jeugd
- Ministerie van VWS
- Amersfoort
- 13 februari 2015

Agenda:

- De Nederlandse Jeugd: wat gaat goed, wat kan beter?
- Aansluiting passend onderwijs en jeugdhulp
- Inkoop van hulp en ondersteuning
- Goede voorbeelden uit binnen en buitenland

11

Unicef: Nederlandse kinderen zijn het gelukkigst

95% van de Nederlandse kinderen zegt tevreden te zijn over hun leven.

12

Een kleine groep heeft aandacht en zorg nodig.....

35

50.600

78.000 (2%) kinderen maakt gebruik van jeugdzorg, waarvan 50.600 met een jeugdbeschermingsmaatregel.

118.000 slachtoffers van kindermishandeling.

60.000 (4%) 9-16 jarigen worden via internet gepest

60.000

116.000 kinderen krijgen 'passend onderwijs'

Bron: Kinderrechtenmonitor 2012, afgeronde cijfers.

In elke schoolklas...

1 kind dat slachtoffer is van kindermishandeling

2-4 kinderen die een vorm van jeugdhulp krijgen

17

Het stelsel van jeugdhulp werkt niet goed

- Een toename (van 8 – 50% per jaar) van gespecialiseerde, complexe zorg
- 1 op de 10-12 kinderen in jeugdzorg, passend onderwijs en t.z.t. wajong
- Een versnipperde aanpak en veel regeldruk en bure:

18

Hoera!

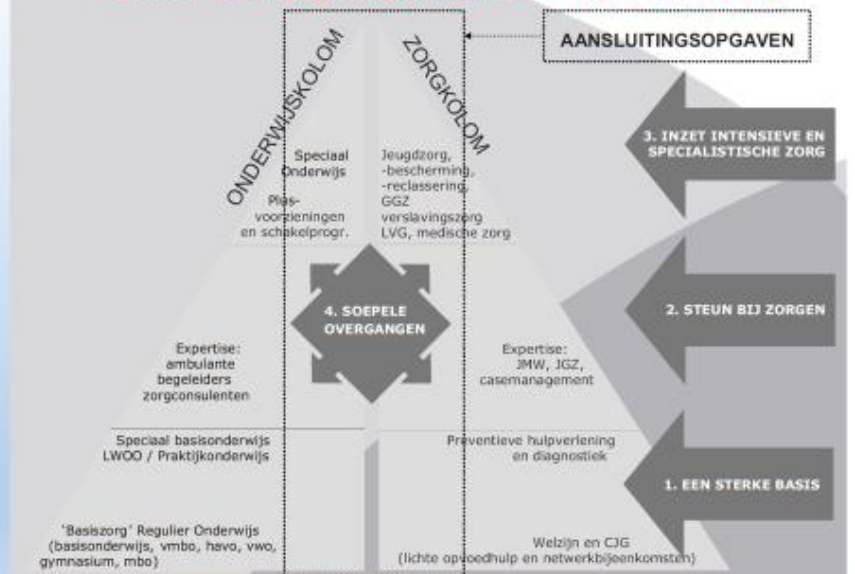

Overeenkomsten in knelpunten onderwijs en voormalige jeugdzorg

- Thuiszitters en wachtlijsten doordat verantwoordelijkheden niet helder waren belegd en niet sluitend waren
- Het stelsel was complex, elke structuur had eigen indicatie- en bekostigingssystematiek
- Kwaliteit van onderwijs en jeugdzorg was vaak onvoldoende
- Beheersing van de kosten was een probleem

Aansluiting jeugd, onderwijs en zorg

Bron: Ank Jeurissen, november 2011

Jeugdhulp en onderwijs werken samen

- Voor elk kind dat extra ondersteuning nodig heeft een passende plek in het onderwijs
- Scholen hebben zorgplicht
- Kwaliteit professionals (hoe om te gaan met leerlingen met een extra zorgbehoefte)
- Afspraken nodig tussen samenwerkingsverbanden en gemeentebesturen

De Onderwijsraad concludeert...

- Samenwerking jeugdhulp – onderwijs vooral procedureel zonder gemeenschappelijke inhoudelijke ambitie
- **Gezamenlijke focus nodig voor betere samenwerking: een gezonde, ononderbroken schoolloopbaan**
- Overbrug cultuurverschillen / negatieve beeldvorming in de samenwerking tussen professionals

43

Wat betekent betere samenwerking voor het kind?

- Eerder en sneller signaleren en aanpakken van concrete problemen
- Bieden van gepaste zorg en ondersteuning op maat
- Betere prestaties op school
- Betere aansluiting op arbeidsmarkt

44

De wet verplicht...

...tot afstemming tussen schoolbesturen en gemeentebesturen:

- Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO)

Aandachtspunten onderwijs - jeugdhulp

In de aanbieding: landelijke ondersteuning

Werkagenda "verbinding passend onderwijs, preventie, jeugdhulp en participatie 2015"

(VNG, PO-Raad, VO-Raad, OCW, VWS, SZW, en MBO-Raad):

- Regionale maatwerkbijeenkomsten, ontwikkelbijeenkomsten, ronde tafels op 3 niveaus:
 - Bestuurlijk, Ambtelijk, Uitvoering
- Handreiking verbinding passend onderwijs en jeugdzorg
- Modelprocedure en wegwijzer OOGO
- Verspreiden goede voorbeelden
- Onderzoek en monitoring verbinding (NJI)
- Etc.

Over naar de praktijk: zorg op maat betekent in uw geval inkoop van identiteitgebonden zorg

- Jeugdwet verplicht gemeenten om bij bepalen van de benodigde hulp rekening te houden met o.a. levensovertuiging
- Keuzevrijheid en wensen cliënt staan centraal
- Maar: wat als gemeente beperkte populatie identiteitgebonden hulpvragen heeft? Extra administratieve lasten moeten worden voorkomen

Rol gemeente

Gemeente bepaalt specifieke **behoeften** van cliënten

Gemeente bepaalt **volume** van cliënten die waarde hechten aan identiteitgebonden hulpverlening

Gemeente bepaalt **type** identiteitgebonden hulpverlening

49

De praktijk laat zien dat het kan

- Zorgonderwijsarrangement de Kolibrie – te Soest
- Zorgonderwijsarrangement Optimist – te Utrecht
- M@zI voorkomen schooluitval door GGD West Brabant
- Project Gezonde School
- CJG-coaches – Haarlem
- School2Care - Amsterdam

50

De praktijk laat zien dat het kan

Finland, Denemarken, Engeland

- Scholen zijn onderdeel van gemeentelijk beleid
- Integratie van zorg en onderwijs
- Eenduidige aansturing op lokaal niveau
- Geen andere regio's of bestuurslaag voor onderwijs en jeugdbeleid
- Er wordt gewerkt vanuit een samenhangende visie en gezamenlijke ambities

www.nji.nl

52

De praktijk laat zien dat het kan

Meer informatie en goede voorbeelden:

www.nji.nl/Onderwijs-en-zorg

www.passendonderwijs.nl

www.voordejeugd.nl

53